

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
Облік, аналіз та оподаткування підприємницької діяльності
(назва освітньої програми)
на тему:
«Облік, аудит та аналіз виробничих запасів на прикладі
ПП «Фенікс Люкс'С»»

Виконавець

студентка ЦЗВФН 6 курс, група М-1

Матейчук Анастасія Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к. е. н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Гайдаєнко Ольга Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми полягає у дослідженні виробничих запасів задля ефективного управління виробничим процесом у сучасних умовах господарювання, що дозволить керівництву підприємства отримувати якісну інформацію. Для забезпечення підприємства виробничими запасами та ефективним їх використання потрібно вжити декілька комплексних заходів, що допоможуть виявити, кількісно виміряти та реалізувати їх. Для цього запропонуємо здійснити систематичний облік і аудит, якісний аналіз рівня та динаміки забезпеченості, а також ефективності використання виробничих запасів.

Одним із найважливіших структурних елементів виробничого процесу є виробничі запаси. Раціональна організація обліку, аудиту та аналізу операцій із надходження та руху виробничих запасів підприємства є основою його розвитку та забезпечення безперебійного функціонування.

Питання обліку та аудиту запасів є предметом особливої уваги економічної науки. Вагомий внесок в дослідження теоретичних та практичних основ і методологічних підходів до проблем обліку, аудиту та аналізу запасів зробили такі українські дослідники: Лоханова Н.О., Сиротенко Н.А., Бондаренко Н. М., Бордаш С. В., Бутинець Ф. Ф., Дмитренко А. В., Зінь Е. А., Канищенко Л. В., Костирко І. Г., Малюга Н. М., Меха Я. В., Нашкерська Г. В., Попович П. Я., Савицька Г. В., Савкович В. А., Ткаченко Н. М., Усач Б. Ф., Швець В. Г. та інші.

Проблемні аспекти організації обліку аудиту та аналізу виробничих запасів й надалі залишаються невирішеними та потребують додаткового розгорнутого дослідження з визначенням напрямів удосконалення. Зокрема, прийняття економічно обґрунтованих рішень, що підвищують фінансову результативність і формують основу стабільної роботи підприємства, неможливе без розуміння економічної сутності виробничих запасів. Зміни до законодавчих актів і нормативних документів, які регламентують облік і аудит виробничих запасів, вимагають від керівництва суб'єкта господарювання оперативного реагування для ведення ефективного облікового процесу.

Отже, за сучасних умов господарювання виникає необхідність подальшого дослідження й розроблення ефективної системи управління активами на підприємстві, одним з основних елементів якої є формування дієвого порядку обліку, аудиту та аналізу виробничих запасів.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження облік, аналізу та аудиту виробничих запасів на підприємстві з метою їх подальшого удосконалення.

Завданнями кваліфікаційної роботи є:

- визначення виробничих запасів як об'єкта бухгалтерського обліку;
- встановлення порядку класифікації та способів оцінки виробничих запасів;
- дослідження порядку відображення в обліку операцій з руху виробничих запасів;
- дослідження діючої практики автоматизації обліку виробничих запасів на підприємстві ПП «Фенікс Люкс'С»;

- дослідження практичних питань аудиту виробничих запасів на підприємстві;
- визначення шляхів удосконалення обліку, аудиту та аналізу виробничих запасів на підприємстві;
- моделювання ймовірності ризику банкрутства підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних положень і прикладних аспектів обліку, аудиту та аналізу операцій виробничих запасів на підприємстві на прикладі ПП «Фенікс Люкс'С».

Об'єктом дослідження є процес обліку, аудиту та аналізу виробничих запасів на підприємстві.

Методи дослідження. При написанні кваліфікаційної роботи було використано наступні методи:

- узагальнення, синтезу та порівняння при дослідженні теоретичних аспектів обліку, аналізу та аудиту виробничих запасів;
- статистичного та економічного аналізу при дослідженні фінансового стану підприємства та ефективності використання виробничих запасів;
- моделювання, з метою оцінки ймовірності ризику настання банкрутства підприємства.

Для обробки й аналізу інформації використовувалися комп'ютерні програми: «MS Word 2019», «MS Excel 2019», «Adobe Reader» та «1С: Підприємство 8.3».

Інформаційна база дослідження. При написанні кваліфікаційної роботи використовувалися закони України та інші нормативно-правові документи, наукова та монографічна література, матеріали науково-практичних конференцій та періодичних видань, документація та фінансова звітність досліджуваного підприємства.

Публікації та апробація результатів дослідження. Опубліковано статтю: «Моделювання ймовірності ризику банкрутства підприємства» у Збірнику науково-практичних статей ОНЕУ, Факультет менеджменту, обліку та інформаційних технологій (кафедра економічного аналізу), 2021. С.276-281.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань) та 15-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 88 сторінок. Основний зміст викладено на 73 сторінках. Робота містить 27 таблиць, 22 рисунки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні аспекти обліку виробничих запасів на сучасному етапі*» розглянуто сутність запасів, їх класифікацію та оцінку, порядок формування аналітичного та синтетичного обліку запасів, проблемні аспекти обліку запасів та шляхи їх вирішення.

У другому розділі «*Практичні аспекти обліку виробничих запасів на ПП «Фенікс Люкс'С»*» проаналізовано загальну економічну характеристику підприємства, стан обліку руху запасів на підприємстві, формування автоматизованого обліку запасів на підприємстві.

У третьому розділі «*Теорія та практика аналізу і аудиту виробничих запасів на підприємстві*» розглянуто методику проведення аудиту запасів на підприємстві, проаналізовано ефективність використання запасів на підприємстві, проведено моделювання ймовірності ризику банкрутства підприємства на основі чотирьох найбільш поширених моделей (Альтмана, Спрингейта, Терещенка та Таффлера).

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження теоретико-практичних питань діючої практики обліку, аналізу та аудиту запасів на прикладі вітчизняного підприємства ПП «Фенікс Люкс'С» було сформовано наступні висновки та пропозиції.

Процес виробництва продукції неможливий без використання виробничих запасів, які є важливими складовими активів кожного підприємства. Вони посідають особливе місце у складі майна та домінуючі позиції у структурі витрат підприємств різних сфер діяльності.

Проаналізувавши літературні джерела, можна зробити висновок, що виробничі запаси є досить складною категорією, яка по-різному тлумачиться вченими. Виробничі запаси доцільно розглядати як складову запасів підприємства, а сутність виробничих запасів як об'єкта обліку полягає в тому, що виробничі запаси – це елемент запасів, який є активом та сукупністю предметів праці, які перебувають на підприємстві у вигляді складських запасів основних та допоміжних матеріалів, а також палива, запасних частин, зворотних відходів, тари та інших матеріалів, які придбані зі сторони або самостійно виготовлені й призначені для використання як у виробничому процесі, так і для будь-яких інших потреб підприємства за умови їх повного споживання в одному операційному циклі.

Вихідним моментом побудови обліку виробничих запасів є їх класифікація. Класифікація запасів потрібна для раціональної організації складського господарства, ведення аналітичного обліку, а також для планування, обліку, аналізу й управління запасами на підприємстві. На наш погляд, найбільш раціональною є науково обґрунтована класифікація виробничих запасів затверджена на законодавчому рівні в Плані рахунків.

Для організації синтетичного обліку наявності та руху виробничих запасів підприємства використовують рахунок 20 «Виробничі запаси». Рахунок призначено для узагальнення інформації щодо руху належних

підприємству запасів сировини і матеріалів, будівельних матеріалів, запасних частин тощо.

У практиці обліково-аналітичного управління виробничими запасами зустрічається немало суперечливих та проблемних питань. Вони є актуальним для більшої частини підприємств і потребують доопрацюванню як на мікрорівні (підприємства), так і макrorівні (держави).

Об'єктом дослідження обрано ПП «Фенікс Люкс'С», яке здійснює свою діяльність з 2005 року. Головний офіс розташований в Одесі. Основним видом діяльності підприємства є виробництво, пакування та фасування прянощів і приправ, та їх наступна реалізація. Підприємство знаходиться на загальній системі оподаткування та є платником податку на прибуток (18%) та податку на додану вартість. Бухгалтерія підприємства забезпечує, в першу чергу керівництво, повною та неупередженою інформацією про фінансове становище та результати діяльності підприємства.

Проаналізувавши склад, структуру та ефективність використання запасів на підприємстві протягом 2019-2020 років можна зробити наступні висновки:

- загальна величина оборотних активів збільшилася на 88,8 млн. грн. за рахунок збільшення запасів на 11,2 млн., дебіторської заборгованості на 45 млн. грн. та грошових коштів на 32,6 млн. грн.;
- у структурі оборотних активів на кінець 2020 року найбільшу питому вагу займає дебіторська заборгованість (57%) та запаси (24%);
- у структурі запасів на кінець 2020 року переважну частку займає готова продукція (98%), а виробничі запаси становлять 2%;
- тривалість обороту запасів пришвидшилася на 12 днів за рахунок збільшення обсягу реалізації у 2020 році; у підприємства існує резерв прискорення оборотності запасів на 2 дні, що надасть можливість вивільнити з господарського обороту 2,5 млн. грн.
- протягом аналізованих років підприємство має нормальний тип фінансовий стійкості;
- підприємство має низький рівень автономії та фінансової незалежності, так як забезпечує свою діяльність за рахунок власного капіталу лише на 27% на кінець 2020 року. Таким чином підприємство має значну залежність від позикових коштів.

Дослідження показало, що організація документального оформлення та бухгалтерського обліку руху виробничих запасів на підприємстві ПП «Фенікс Люкс'С» здійснюється з дотриманням чинного законодавства України та нормативних актів.

Бухгалтерський облік на досліджуваному підприємстві автоматизовано за допомогою комп'ютерної програми «1С: Підприємство 8.3» (редакція 2.0). Це підвищує якість ведення бухгалтерського обліку руху виробничих запасів, що істотно поліпшує ефективність управління компанією в цілому.

Метою аудиту виробничих запасів на підприємстві є висловлення аудитором думки про те, чи відповідає фінансова інформація щодо руху і залишків виробничих запасів на підприємстві в усіх суттєвих аспектах нормативним документам, які регламентують порядок її підготовки. Ефективність проведення аудиту значно підвищується за рахунок його

автоматизації за допомогою комп'ютерних програм «MS Excel» та «СН Audit Automation».

Провівши моделювання ймовірності банкрутства ПП «Фенікс Люкс'С» протягом 2018-2020 років на основі чотирьох найбільш поширених моделей (Альтмана, Спрингейта, Р. Таффлера та О.О. Терещенка), можна зробити висновок, що згідно всіх отриманих результатів протягом 2018-2020 рр. спостерігається позитивна тенденція до покращення фінансового стану та платоспроможності підприємства, і в результаті до зниження ймовірності настання банкрутства. У 2020 році згідно більшості моделей (окрім моделі Альтмана, яка показує середню ймовірність), підприємство має низьку ймовірність банкрутства.

Для покращення управління виробничими запасами на підприємстві маємо такі пропозиції:

- досліджуваному підприємству необхідно розробити та вдосконалити первинні документи обліку, які розкривають та зафіксують особливості обліку виробничих запасів та забезпечать необхідною інформацією всі системи обліку та оперативне управління рухом виробничих запасів, що надасть можливість підвищити якість облікових робіт;

- для підвищення ефективності, оперативності та точності обліку необхідно знати кількісний розподіл виробничих запасів у розрізі складів підприємства, такий запис додаткової інформації в системі обліку дасть можливість створити аналітичні розрізи обліку;

- під час використання електронного документообігу доцільно використовувати Опис номенклатурних карток, який буде призначений для швидкого доступу в Номенклатурну картку через номенклатурний номер запасу;

- на складах підприємства має бути впроваджена комплексна механізація й автоматизація вантажно-розвантажувальних робіт;

- підприємству доцільно проводити регулярний щорічний аудит для попередження виникнення помилок та шахрайства, так як протягом 2019-2020 років аудит на підприємстві не проводився (таким чином за відсутності контролю на підприємстві існують ризики виникнення зловживань та шахрайства з боку працівників).

В результаті впровадження пропозицій, які було зроблено в ході проведення досліджень, на нашу думку, можна очікувати підвищення ефективності обліку й управління виробничими запасами підприємства.